

NOVELACIJA AKCIJSKEGA NAČRTA LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA OBČINE RADLJE OB DRAVI

September 2018

NAZIV:

Novelacija akcijskega načrta Lokalnega energetskega koncepta Občine Radlje ob Dravi

NAROČNIK:

Občina Radlje ob Dravi
Mariborska cesta 7,
2360 Radlje ob Dravi

PRIPRAVIL:

Energetska agencija za Podravje- zavod za trajnostno rabo energije
Smetanova ulica 31
2000 Maribor
Tel: (+386) 02 234 23 60
Fax: (+386) 02 234 23 61
Web: www.energap.si

AVTORJI:

dr. Vlasta KRME LJ, univ. dipl. inž.
Marko ROJS, univ. dipl. gosp. inž.
Adrijana COPOT, univ. dipl. inž. prom.
Petra PLOŠNIK, univ.dipl.ekol.
Branka MIRT, prof. bio. in kem.

ODGOVORNI:

Predstavnik naročnika: mag. Alan BUKOVNIK, župan
Predstavnik izvajalca: dr. Vlasta KRME LJ, univ. dipl. inž.

Radlje ob Dravi, september 2018

Kazalo vsebine

1	UVOD	3
2	CILJI	4
3	UKREPI	5
3.1	Pregled ukrepov po opredeljenih področjih	5
3.2	Razširjen pregled ukrepov po opredeljenih področjih	6
4	FINANČNI OKVIR AKCIJSKEGA NAČRTA	18
5	OKVIRNI TERMINSKI NAČRT IZVAJANJA UKREPOV	20
6	NAPOTKI ZA IZVAJANJE LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA	22
6.1	Nosilci izvajanja Lokalnega energetskega koncepta	22
6.2	Napotki za financiranje ukrepov	22
6.3	Napotki za poročanje	24
7	ZAKLJUČEK	24

1 UVOD

Energetski koncept lokalne skupnosti oz. občine pomeni dolgoročno načrtovanje razvoja občine na energetske in z energijo povezanim okoljskim razvojem. Ne pomeni samo odločilnega koraka k pripravi ustrezne občinske energetske in okoljske politike, ampak tudi osnovo za postavitev in izvajanje te iste okoljsko energetske politike. Lokalni energetski koncept (LEK) je dokument, ki občino in njene prebivalce usmerja k sistematskemu oblikovanju in vzdrževanju baz podatkov o porabnikih in rabi energije, uvajanju in izvajanju ukrepov učinkovite rabe energije (URE), poviševanju energijske učinkovitosti in uvajanju obnovljivih virov energije (OVE).

Občinski energetski koncept je bistven pripomoček pri načrtovanju strategije občinske energetske politike. V njem so zajeti načini, s katerimi lahko uresničimo občini prilagojene rešitve za učinkovite, gospodarne in okolju prijazne energetske storitve v gospodinjstvih, podjetjih in javnih ustanovah. V dokumentu so navedeni tudi konkretni učinki, ki jih občina lahko doseže. O izvajanju koncepta mora redno letno poročati občinskemu svetu in pristojnemu ministrstvu.

Ker se področje energetike izredno hitro razvija in napreduje, zaradi gospodarske krize so se spremenili tudi finančni pogoji in razmere, je potrebno LEK redno preverjati in ga po potrebi dopolnjevati in spreminjati. Želimo namreč, da je LEK dokument, ki ga lahko občinska uprava uporablja dnevno pri svojih aktivnostih načrtovanja in izvajanja. To pa lahko dosežemo samo tako, da ga aktualiziramo. Ker je občinski svet telo, ki odloča in ga sprejema, je potrebno, da svet razpravlja tudi o spremembah, tako pri spremembi načrta aktivnosti kot pri spremembi terminov izvajanja. LEK Občine Radlje ob Dravi se tako spreminja v delu, ki predstavlja akcijski načrt.

Energetska agencija za Podravje Energap je pripravila **novelacijo Akcijskega načrta Lokalnega energetskega koncepta (LEK) za občino** v skladu z novim Pravilnikom o metodologiji in obvezni vsebini lokalnega energetskega koncepta (Ur.l. RS, št. 56/16). Akcijski načrt LEKa namreč predstavlja operativni program razvoja občine in soočanje z izzivi, ki jih postavljata učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije.

Akcijski načrt LEKa določa dejavnosti samoupravne lokalne skupnosti, namenjene izvedbi lokalnega energetskega koncepta s časovnim in finančnim načrtom. Za vsako dejavnost morajo biti določeni naslednji kazalniki:

- nosilec izvedbe (lokalna energetska agencija in energetski upravljavec lokalnega energetskega koncepta)
- oseba, odgovorna za usklajevanje,
- predviden časovni načrt izvajanja,
- pričakovani dosežki s kratkim opisom projekta in njegovih učinkov,
- finančni načrt izvajanja dejavnosti s celotno vrednostjo projekta, pri čemer se določijo viri financiranja, ki jih zagotovi samoupravna lokalna skupnost, in drugi predvideni viri financiranja ter
- kazalnik, s katerim se spremlja učinkovitost izvajanja dejavnosti.

Akcijski načrt mora določati dejavnosti za doseganje učinkovite rabe energije v javnem sektorju (na primer energetske knjigovodstvo, učinkovitejšo javno razsvetljavo, energetske preglede občinskih

javnih stavb itd.) ter ukrepe in usmeritve za doseganje učinkovite rabe v zasebnem sektorju. Akcijski načrt mora določati uporabo obnovljivih virov energije v stavbah javnega sektorja ter vsebovati tudi projekte, namenjene ozaveščanju in izobraževanju prebivalstva.

Energap je na podlagi analize stanja rabe energije v občini in na podlagi identificiranih potreb pripravila **predlog ukrepov in aktivnosti**.

Pri načrtovanju ukrepov in aktivnosti so bili upoštevani državni predpisi in mednarodne zaveze. Poleg Energetskega zakona smo pri pripravi akcijskega načrta posebej sledili vsebini v letu 2015 pripravljene Akcijskega načrta za energetske učinkovitost za obdobje 2014 – 2020 (AN URE 2020) in v letu 2010 pripravljene Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 (AN OVE).

Cilje in aktivnosti na področju rabe in oskrbe z energijo, zapisane v Lokalnem energetskega konceptu iz leta 2012, je Občina Radlje ob Dravi v preteklih letih v večini uspešno izvajala.

Aktivnosti, ki so se že izvedle, so iz akcijskega načrta izbrisane. Prav tako so spremenjeni časovni okvirji izvajanja nekaterih ukrepov. Novi časovni termini izhajajo iz stanja na terenu, dopolnjene zakonodaje ali potreb. Finančni načrt za izvajanje ukrepov je spremenjen. Trenutno še niso znane tržne cene za izvedbo projektov, prav tako še ni znanih vseh finančnih načrtov za novo finančno perspektivo EU 2020-2027, v okviru katere bodo definirane možne aktivnosti sofinanciranja in višina razpoložljivih sredstev.

Na področju trajnostne novogradnje sta dodani dve določili, ki izhajata iz obvez Direktive EU o energetske učinkovitosti (Direktiva 2012/27/EU, Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 10. 2012), ki nalagata državi in posledično občinam zahtevo po obnovi 3% letno površine stavbnega fonda v javni lasti in zahtevo po nizkoenergijskih in »nič-energijskih« novogradnjah v javnem sektorju.

2 CILJI

Z Akcijskim načrtom želi Občina Radlje ob Dravi do leta 2022 doseči naslednje ključne cilje:

- Dobro energetske upravljanje vseh javnih stavb v občini;
- zmanjšanje specifične vrednosti pri ogrevanju javnih stavb do leta 2022;
- prenova kotlovnice v javnih objektih in večstanovanjskih stavbah;
- vgradnja alternativnega sistema priprave tople sanitarne vode v javnih stavbah;
- do leta 2020 zmanjšati porabo električne energije za javno razsvetljavo na 44,5 kWh na prebivalca (v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja);
- oddati primerne strehe v najem in reševati sanacijske težave pri slabih kritinah.

Z Akcijskim načrtom želi Občina Radlje ob Dravi doseči še naslednje cilje:

- spodbujati ukrepe URE in OVE v vseh segmentih energetske rabe;
- preiti iz ogrevanja s kurilnim oljem na ogrevanje z okoljsko sprejemljivejšim energentom;
- spodbujati nizkoenergijske in pasivne obnove javnih stavb;
- vključiti potencialne OVE v prostorske dokumente občine;
- povečati rabo OVE;

- podpirati razvoj lokalno proizvedene energije;
- prioritavno izrabljati energijo zemlje in sonca;
- uporabljati lesno biomaso na način, da so doseženi standardi najnižjih možnih emisij škodljivih snovi v zrak, tako z vidika naprav kot goriva;
- zmanjšati okoljske obremenitve, ki izvirajo iz rabe energije;
- spodbujanje povečanja izkoriščenosti kapacitet energetskega infrastrukturnih sistemov;
- izboljšati mobilnost in dostopnost;
- zagotoviti pogoje uporabe vozil na alternativna pogonska goriva;
- usklajevati občinske strategije z državnimi in EU politikami.

3 UKREPI

Ukrepi v akcijskem načrtu izhajajo iz ciljev in aktivnosti obstoječega Lokalnega energetskega koncepta občine in so nadgrajeni oziroma razširjeni glede na prepoznana področja posebne pozornosti. Predlagani ukrepi, razvrščeni v 5 prepoznanih področji ukrepanja, in sicer trajnostno delovanje občine, učinkovita raba in raba obnovljivih virov energije v stavbah, zeleno gospodarstvo v občini, trajnostne prometne rešitve ter ozaveščeni in aktivni občani, so predstavljeni v nadaljevanju. Del ukrepov in aktivnosti je kontinuiranih, ki jih stalno izvajajo, del pa je vezan na določeno časovno obdobje.

Z uvajanjem ukrepov bodo poleg samih prihrankov energije in povečanja deleža OVE dosežene še druge koristi, in sicer blažitev podnebnih sprememb, izboljšanje kakovosti zraka, izboljšanje konkurenčnosti in zanesljivosti oskrbe z energijo ter tudi širše razvojne, kot so večja zaposlenost in gospodarska rast ter ne nazadnje socialne, predvsem z zmanjšanjem energetske revščine.

3.1 Pregled ukrepov po opredeljenih področjih

Področje 1: TRAJNOSTNO DELOVANJE OBČINE

UKREP 1: *Ustanovitev občinske delovne skupine*

UKREP 2: *Zeleno javno naročanje*

UKREP 3: *Noveliranje in posodabljanje LEKa in akcijskega načrta*

UKREP 4: *Poročanje o aktivnostih in doseženih rezultatih akcijskega načrta*

UKREP 5: *Spremljanje možnih razpisov in priprava dokumentacije za izvedbo projektov in ukrepov*

Področje 2: UČINKOVITA RABA IN RABA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH

UKREP 6: *Vodenje in izvajanje energetskega knjigovodstva v občinskih javnih stavbah v skladu z Uredbo o upravljanju z energijo v javnem sektorju (Ur. l. RS št. 52/16)*

UKREP 7: *Nadaljevanje izdelave energetskega pregledov javnih stavb in izdelava energetskega izkaznic za javne stavbe*

UKREP 8: *Izvajanje ukrepov za zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah*

UKREP 9: *Izdelava podrobnega dolgoročnega načrta sanacije javnih stavb in energetske prenov javnih stavb*

UKREP 10: *Vzpostavitev sodelovanja z upravljavci večstanovanjskih stavb*

UKREP 11: *Izvedba skupnih naročil energentov za javne stavbe preko skupne občinske uprave ali skupnosti občin*

UKRPE 12: *Sprememba energenta za ogrevanje v javnih stavbah v lasti občine iz ELKO na lesno biomaso*

UKREP 13: *Načrt spodbujanja uvajanja izrabe sončne energije in toplotnih črpalk za vse novogradnje, obstoječe javne in zasebne objekte*

UKREP 14: *Izvedba izobraževalnih dogodkov za javne ustanove*

UKREP 15: *Novogradnje v javnem sektorju morajo biti v nizko energetske standardu*

Področje 3: TRAJNOSTNE PROMETNE REŠITVE

UKREP 16: *Promoviranje javnih prevoznih sredstev in uporabo vozil na alternativni pogon*

UKREP 17: *Urejanje mestnega središča na način, da se zagotavlja trajnostna mobilnost*

Področje 4: SODOBNA JAVNA RAZSVETLJAVA

UKREP 18: *Energetsko učinkovita javna razsvetljava*

Področje 5: OZAVEŠČENI IN AKTIVNI OBČANI

UKREP 19: *Izvajanje informativnih, izobraževalnih in svetovalnih aktivnosti za občane na temo URE in OVE ter pridobivanje možnih subvencij s strani države*

UKREP 20: *Pomoč in motiviranje občanov za ukrepe URE (zamenjava starih kotlov) in OVE (biomasa, toplotne črpalke, sončne celice) pri energetske sanaciji individualnih stavb*

3.2 Razširjen pregled ukrepov po opredeljenih področjih

Dejanski potek ukrepov je odvisen predvsem od finančnih in terminskih zmožnosti občine kot tudi od zaposlenih, zadolženih za izvajanje ukrepov, predlaganih v akcijskem načrtu lokalnega energetskega koncepta.

- Pred izvedbo razširjenih energetske pregledov je potrebno pridobiti natančne podatke o rabi energije, narediti posnetke stanja in pregledati in pripraviti obstoječe načrte posameznih javnih zgradb. Po izvedbi razširjenih energetske pregledov je potrebno izdelati načrt izvedbe predlaganih ukrepov ter v skladu z njim dopolnjevati akcijski, terminski in finančni načrt.
- Akcijski, finančni in terminski načrt je potrebno prilagajati tudi rezultatom vpeljanega energetskega knjigovodstva v javne zgradbe.

Terminski načrt predstavlja okvirno časovno razporeditev izvajanja projektov. Dejansko izvajanje programa aktivnosti bo potekalo v skladu s proračunskimi možnostmi občine in v skladu z razpoložljivimi sredstvi subvencioniranja posameznih predlogov ukrepov.

Področje 1: TRAJNOSTNO DELOVANJE OBČINE

Ključno vlogo pri soočanju s podnebnimi spremembami in energijo imajo vsi predstavniki lokalne skupnosti. Skupaj moramo osnovati strategijo za prihodnost, najti poti za njeno uresničitev in investirati v potrebne človeške in finančne vire. Pri tem je pomembno, da se z razpoložljivimi sredstvi dosežejo čim večji učinki, s čim manjšim dodatnim obremenjevanjem uporabnikov in občanov.

Z uvajanjem sprememb na področju javnih naročil, z uvajanjem novih finančnih shem, s poostritvijo določil na področju novogradenj ipd. lahko na daljši rok dosežemo nadaljnjih 10 % prihranka emisij CO₂. Z organizacijskimi preureditvami, z novimi koncepti pri načrtovanju in z močno politično zavezo imamo možnost doseganja nadaljnjih prihrankov.

UKREP 1:	Ustanovitev občinske delovne skupine	
Nosilec:	Odgovorni :	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi in energetski upravljalca	2019, kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Ustanovitev občinske delovne skupine z namenom učinkovitejšega načrtovanja in dela na energetskem področju.</p> <p>Aktivnosti ukrepa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustanovitev delovne skupine • Periodično sestajanje z namenom poročanja o doseženih rezultatih, skupnem načrtovanju delovnih nalog, ki izhajajo iz ukrepov LEK <p>Cilji ukrepa: <u>Gospodarski:</u> Učinkovitejše načrtovanje in izvajanje energetskih ukrepov</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
/	/	/
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Vzpostavljena delovna skupina	

UKREP 2:	Zeleno javno naročanje	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi	2019 in nato kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Za zeleno javno naročanje šteje naročanje, pri katerem naročnik naroča blago, storitve ali gradnje, ki imajo v primerjavi z običajnim blagom, storitvami in gradnjami v celotni življenjski dobi manjši vpliv na okolje in enake ali boljše funkcionalnosti.</p> <p>V okviru zelenega javnega naročanja se v občinski sistem javnih naročil vključijo kriteriji energetske učinkovitosti in rabe OVE. Pri pripravi kriterijev se upošteva veljavna državna (Uredba o zelenem javnem naročanju, Ur. l. RS, št. 102/11, 18/12, 24/12, 64/12, 2/13, 89/14 in 91/15 – ZJN-3) in občinska zakonodaja na tem področju.</p> <p>Nabor proizvodov, ki morajo zadoščati okoljskim zahtevam se večja, saj Evropska komisija vsako leto sprejme nekaj novih uredb (za posamezne skupine proizvodov). Kriterije in merila za vse skupine izdelkov/storitev je tako potrebno posodabljanje tako, da bodo zagotavljali ustrezne okoljske učinke in prispevali k razvoju trga izdelkov in storitev, ki med drugim prispevajo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.</p> <p>Aktivnosti ukrepa:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> Vključitev kriterijev energetske učinkovitosti in rabe OVE in emisij CO₂ v občinski sistem javnih naročil Nakup energetske učinkovite električne in elektronske naprave ob zamenjavi starih dotrajanih Skupno javno naročanje za nabavo energentov Izvajanje javnih naročil zelene električne energije <p>Spremljanje aktualnih sprememb na področju zelenega javnega naročanja in uvajanje novosti v občinski sistem javnih naročil</p> <p>Cilji ukrepa: <u>Okoljski:</u> Zavedanje o pomenu uvajanja okolju prijaznih proizvodov in naprav z visoko stopnjo energetske učinkovitosti. Vpliv na zmanjšanje rabe energije in emisij CO₂ ter vpliv na zmanjšanje onesnaževal zunanjega zraka.</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
/	/	/
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> Število izvedenih zelenih javnih naročil z upoštevanjem kriterijev URE in OVE Število izvedenih skupnih javnih naročil za nabavo energentov Število izvedenih javnih naročil zelene električne energije 	

UKREP 3:	Noveliranje in posodabljanje LEK in akcijskega načrta	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi in energetski upravljavec	Kontinuirano Novelacija 2022
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: v skladu z zakonodajo mora občina redno posodabljati akcijski načrt LEKa</p> <p>Cilji ukrepa: noveliran akcijski načrt LEKa</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Stroški dela zajeti v stroških dela energetskega upravljavca.	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Noveliran LEK in potrjen na občinskem svetu	

UKREP 4:	Poročanje o aktivnostih in doseženih rezultatih akcijskega načrta	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi energetski upravljavec	Enkrat letno kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Pripraviti poročilo o izvedenih aktivnostih in doseženih rezultatih in poročilo predstaviti občinskemu svetu</p> <p>Cilji ukrepa: Pripravljeno poročilo o izvajanju LEKa</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Stroški dela zajeti v stroških dela energetskega upravljavca.	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> Pripravljeno poročilo in predstavljeno na občinskem svetu ter poslano pristojnemu ministrstvu 	

UKREP 5:	<i>Spremljanje možnih razpisov in priprava dokumentacije za izvedbo projektov in ukrepov</i>	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi in energetski upravljavec	2019 in nato kontinuirano
Pričakovani rezultati:	Opis in cilji ukrepa: Spremljanje aktualnih razpisov na področju URE in OVE v Sloveniji in EU ter prijavljanje občine na izbrane razpise.	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Stroški dela zajeti v stroških dela energetskega upravljavca.	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Uspešne prijave na razpise ter višina pridobljenih sredstev.	

Področje 2: UČINKOVITA RABA IN RABA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH

Učinkovito izkoriščanje energije pomeni, da za enoto proizvoda ali storitve rabimo manj energije in s tem zmanjšamo stroške za energijo, kot tudi to, da izkoriščamo energijo iz obnovljivih virov takrat, ko je ta na voljo. V infrastrukturnem smislu tudi pomeni, da se obstoječa energetska infrastruktura izkorišča na učinkovit način, brez potreb po dodatnih investicijah.

UKREP 6:	Vodenje in izvajanje energetskega knjigovodstva v javnih stavbah v skladu z Uredbo o upravljanju z energijo v javnem sektorju (Ur. l. RS št. 52/16)	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi in energetski upravljavec	kontinuirano vsako leto
Pričakovani rezultati:	Opis ukrepa: Spremljanja osnovnih energetskega kazalnikov, spremljanje rezultatov URE in doseženih prihrankov. O izvajanju aktivnosti je potrebno redno letno poročati pristojnemu ministrstvu. Cilji ukrepa: Cilj je energijski prihranek vsaj 10 % pri porabljeni energiji.	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Stroški dela zajeti v stroških dela energetskega upravljavca.	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> • število javnih stavb z vzpostavljenim energetskega knjigovodstvom, • posredovana poročila pristojnemu ministrstvu. 	

UKREP 7:	Nadaljevanje izdelave energetskih pregledov javnih stavb in izdelava energetskih izkaznic za javne stavbe	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Energetski upravljavec, zunanji izvajalec	Kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Izdelava enostavnih ali razširjenih energetskih pregledov javnih stavb, ter izdelava energetskih izkaznic za javne stavbe večje kot 250 m².</p> <p>Cilji ukrepa: Enostavni energetski pregledi bodo v pomoč pri izdelavi energetskih izkaznic, razširjeni energetski pregledi pa pri morebitnih sanacijah, ki je osnova za načrtovanje proračunskih sredstev za energetska sanacijo stavbe in pogoj za prijavo na javni razpis.</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Okvirno 2.500 EUR za energetski pregled, glede na potrebe	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Izdelan energetski pregled in energetske izkaznice.	

UKREP 8:	Izvajanje ukrepov za zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi v sodelovanju z energetskim upravljalcem, javne institucije v občini	Kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa:</p> <p>Ukrepi za zmanjšanje rabe energije so temeljni ukrepi, ki omogočajo izboljšanje energetskega stanja javnih stavb in s tem stroškov za energijo. Ukrepi se izvajajo na podlagi operativnih načrtov zmanjšanja rabe energije v javnih stavbah, ki so usklajeni s proračunom.</p> <p>Pred vsako večjo energetska sanacijo se preveri možnost izvedbe javno zasebnega partnerstva.</p> <p>Pogodbeno znižanje stroškov za energijo ni samo način financiranja, je pogodbeni model, ki poleg načrtovanja in vgradnje novih naprav zajema tudi financiranje, vodenje in nadzor obratovanja, servisiranje in vzdrževanje, odpravo motenj, pa tudi motiviranje porabnikov energije. Njegova osnova je pogodba, ki je za dogovorjeni čas sklenjena med lastnikom stavbe (naročnikom) in zasebnim podjetjem za energetske storitve (izvajalcem). Uporaba energetskega pogodbenišтва je eden od mogočih ukrepov za izboljšanje finančnega vzvoda porabe javnih sredstev pri celoviti energetski obnovi javnih stavb.</p> <p>Aktivnosti ukrepa:</p> <p>Investicijski ukrepi obsegajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • energetska sanacija ovoja stavb, • obnovo stavbnega pohištva, • energetska sanacija podstrešja, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • obnovo kotlovnice, • namestitve merilnih naprav za merjenje porabe toplote v javnih objektih • namestitve termostatskih ventilov na radiatorje v javnih stavbah, • posodobitev strojne in regulacijske tehnike v kotlovnica javnih objektov, • uvajanje sistemov za sprotno spremljanje (energetski monitoring) rabe energije. • Priprava študij/gradiv možnosti izvedbe javno zasebnega partnerstva • Priprava načrtov merjenja in kontrole prihrankov energije in drugih učinkov • Nadzor nad strokovno izvedbo investicij • Kontrola nad vgrajenimi materiali, ki morajo biti skladni z energetsko učinkovitimi smernicami stavbe <p>Ukrep vključuje tudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prijave izbranih objektov oz. investicij na razpise za pridobitev nepovratnih/povratnih sredstev <p>Cilji ukrepa:</p> <p><u>Socialni:</u> Doseganje boljših delovnih in bivalnih pogojev <u>Okoljski:</u> Zmanjšanje rabe energije in emisij CO₂ <u>Gospodarski:</u> Znižanje stroškov rabe energije in znižanje stroškov vzdrževanja</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Odvisno od ukrepa	Do 60%	Do 40%
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> • Število izvedenih ukrepov /investicij URE in OVE • Število izvedenih ukrepov URE in OVE na način pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije • Število opravljenih nadzorov in kontrol izvedbe in vgrajenih materialov • Število uspešnih prijav na razpise z namenom pridobitve nepovratnih/povratnih sredstev • Zmanjšanje rabe energije in emisij CO₂ • Energetska prenova vseh OŠ in vrtcev do leta 2025 	

UKREP 9:	Izdelava podrobnega dolgoročnega načrta sanacije javnih stavb in energetske prenove javnih stavb	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi v sodelovanju z energetskim upravljalcem, občinskim svetom	2019-2021
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Izdelan vrstni red sanacije stavb, načrt sanacije in terminski plan. Izdelan načrt služi kot podlaga za načrtovanje potrebnih finančnih sredstev za izvedbo.</p> <p>Cilji ukrepa: Načrt naj predvideva tudi možnost oziroma zavezo za nadomeščanje fosilnih goriv z OVE. Pričakovano 20 % znižanje specifične rabe energije za ogrevanje in 5 % znižanje rabe električne energije.</p>	

Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Stroški dela zajeti v stroških dela energetskega upravljavca.	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Izdelan načrt sanacije javnih objektov.	

UKREP 10:	Vzpostavitev sodelovanja s upravljavci večstanovanjskih stavb	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi, upravljavci večstanovanjskih stavb	2019 in nato kontinuirano
Pričakovani rezultati:	Opis ukrepa: Vzpostavitev pogovorov in sodelovanja z upravljavci, seznanitev s plani ukrepov URE po posameznih stavbah.	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
V okviru rednega dela občinske uprave	100 %	-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Načrti energetske sanacije večstanovanjskih stavb in ukrepov URE.	

UKREP 11:	Izvedba skupnih naročil energentov za javne stavbe preko skupne občinske uprave ali skupnosti občin	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občinska uprava, energetski upravljavec, delovna skupina	2019 in kontinuirano
Pričakovani rezultati:	Opis ukrepa: V kolikor je mogoče, občina pristopa k skupnim javnim naročilom energentov, saj so v večini primerov zaradi večjih količin, cene ugodnejše. Cilji ukrepa: Zmanjšanje strokov pri plačilu položnic.	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
/	/	/
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Znižanje stroškov energije za 5 %.	

UKREP 12:	Sprememba energenta za ogrevanje v javnih stavbah v lasti občine iz ELKO na lesno biomaso	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Energetski upravljavec, vodstvo javne stavbe	kontinuirano
Pričakovani rezultati:	Opis ukrepa: Prehod javnega objekta na ogrevanje s pomočjo lesne biomase. Cilji ukrepa: 25 % delež OVE v rabi končne energije leta 2020.	

Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
Odvisno od obsega projekta	Del občina	Del zasebni investitorji
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Število javnih objektov, ki se ogrevajo na lesno biomaso.	

UKREP 13:	Načrt spodbujanja uvajanja izrabe sočne energije in toplotnih črpalk za vse novogradnje, obstoječe javne in zasebne objekte	
Nosilec:	Odgovorni :	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi ali zasebni investitor	Energetski upravljavec, upravljavci javnih stavb, energetski svetovalci	2019-2022
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: V okviru energetskih svetovanj se bodo spodbujali občani k uvajanju sončne energije in vgradnji toplotnih črpalk v individualne objekte.</p> <p>Cilji ukrepa: 25 % delež OVE v rabi končne energije leta 2022.</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
V okviru energetskega upravljanja znotraj občine.	Del občina Radlje ob Dravi	Del različna nepovratna sredstva, Eko Sklad, razpisi EU.
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Povečanje deleža OVE pri rabi energije.	

UKREP 14:	Izvedba izobraževalnih dogodkov za javne ustanove	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Energetski upravljavec	Kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Z neinvesticijskimi ukrepi s področja organizacije in obratovanja obstoječih energetskih sistemov, ki omogočajo izrabo razpoložljivega potenciala za varčevanje z energijo v posamezni stavbi je možno doseči od 5 do 10-odstotno zmanjšanje rabe energije ter posledično nižje stroške energije, višji nivo ugodja s tem pa vpliv na produktivnost zaposlenih in zmanjšanje vpliva na okolje. Na doseganje zelenih prihrankov pomembno vpliva nivo osveščenosti uporabnikov javnih stavb.</p> <p>Izobraževalni dogodki za zaposlene v javnih stavbah se organizirajo z namenom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predstavitve načinov zmanjšanja rabe energije (toplotne in električne), stroškov za energijo in posledično emisij CO₂ • informirati uslužbence, ki delajo na področju investicij, investicijskega vzdrževanja in javnih naročil o novostih, potrebah in razvoju na področju energetske sanacije stavb. <p>Aktivnosti ukrepa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvedba izobraževanj za vodstvo občinske uprave /min 1 x letno • Izvedba izobraževanj za uslužbence občine s področja investicij, investicijskega vzdrževanja in javnih naročil/min 1 x letno 	

	<ul style="list-style-type: none"> Izvedba izobraževanj za upravljavce (ki niso pod neposrednim upravljanjem občine) in vzdrževalce javni stavb/min 1 x letno Izvedba izobraževanj za vse zaposlene občine 1 x letno Izvedba kampanje " trajnostna pisarna " za posamezne občinske oddelke (ukrepi na področju rabe energije in vode, uporabe pisarniškega papirja, recikliranje odpadkov, zmanjšanje uporabe avtomobila za prihod na delo) Priprava načrtov neinvesticijskih aktivnosti za doseganje boljših rezultatov na področju URE v javnih stavbah (odgovornost: vodstvo posamezne javne stavbe v sodelovanju z nosilcem ukrepa) Preverjanje izvajanja ukrepov s področja organizacije in obratovanja energetskega sistema <p>Cilji ukrepa:</p> <p>Socialni:</p> <ul style="list-style-type: none"> Doseganje boljših delovnih in bivalnih pogojev <p>Okoljski:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavedanje o pomenu izvajanja ukrepov URE Vpliv na spremembo ravnanj Zmanjšanje rabe energije in emisij CO₂ <p>Gospodarski:</p> <ul style="list-style-type: none"> Znižanje stroškov rabe energije 	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
V okviru dela energetskega upravljavca	50 %	50 % EU programi
Oprelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> Število organiziranih izobraževanj Število udeležencev na posameznem izobraževanju Število načrtov aktivnosti za doseganje boljših rezultatov na področju URE v javnih stavbah (doseženi rezultati se letno preverjajo s strani nosilca ukrepa) 	

UKREP 15:	Novogradnje v javnem sektorju morajo biti v nizko energetskega standardu	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi, energetskega upravljavec, delovna skupina	2019 in kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: V skladu z direktivo EU o energetskega učinkovitosti mora občina načrtovati vse novogradnje v nizkoenergetskem ali »nič« energetskega standardu</p> <p>Cilji ukrepa:</p> <p><u>Okoljski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Zavedanje o pomenu izvajanja ukrepov URE Vpliv na spremembo ravnanj Zmanjšanje rabe energije in emisij CO₂ <p><u>Gospodarski:</u></p> <p>Znižanje stroškov rabe energije</p>	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:

/	/	/
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Število nizkoenergijskih novogradenj v javnem sektorju.	

Področje 3: TRAJNOSTNE PROMETNE REŠITVE

Zaradi vse večjih negativnih učinkov prometa na okolje, zdravje in blaginjo ljudi je postala celostna obravnava prometnega sistema nuja. Celostna obravnava temelji na sistematičnem urejanju in upravljanju mobilnosti s ciljem doseganja večje kakovosti bivanja. Pri tem se, ob upoštevanju okoljskih, socialnih in gospodarskih potreb družbe, enakovredno obravnava vse prometne podsisteme, kot so hoja, kolesarjenje, javni potniški promet, motorni in mirujoč promet.

UKREP 16:	Promoviranje javnih prevoznih sredstev in uporabo vozil na alternativni pogon	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi, energetski upravljavec, delovna skupina	2019 in nato kontinuirano
Pričakovani rezultati:	Opis ukrepa: Skrb za urejen javni prevoz do občine in promocija alternativnih virov energije za zasebna vozila Cilji ukrepa: <u>Okoljski:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Zavedanje o pomenu izvajanja ukrepov URE • Zdravstvene koristi • Zmanjšanje emisij CO₂ in prašnih delcev 	
Celotna vrednost projekta	Financiranje s strani občine :	Ostali viri financiranja:
V okviru dela občinske uprave in energetskega upravljavca	100 %	/
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Manj izpustov CO ₂ in prašnih delcev Kvalitetne povezave z javnim prevozom	

UKREP 17:	Urejanje mestnega središča na način, da se zagotavlja trajnostna mobilnost	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi	2019-2022
Pričakovani rezultati:	Opis ukrepa: Ukrep vključuje ureditev atraktivnega mestnega jedra z vzpostavitvijo skupnega prometnega prostora. Skupni prometni prostor je javni prostor oziroma prometna površina, na primer ulica ali trg, kjer ni delitve glede na različne uporabnike prostora oziroma motorizirane in nemotorizirane udeležence v prometu, na primer na vozne pasove in pločnike, temveč vsi udeleženci souporabljajo vso površino, pri čemer imajo pešci prednost.	

	<p>Skupni prometni prostor se vzpostavi vzdolž Mariborske ceste in obsega:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev skupnega prometnega prostora na cerkvenega trgu, - vzpostavitev skupnega prometnega prostora na območju Mariborske ceste, območje med križiščem s Pohorsko ulico in Glasbeno šolo Radlje ob Dravi <p>Cilji ukrepa:</p> <p><u>Okoljski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Povečanje deleža hoje v občini • Umiritev prometa • Zmanjšanje emisij CO₂ in prašnih delcev • Zdravstvene koristi <p><u>Socialni:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Doseganje boljših življenjskih in bivalnih pogojev <p><u>Gospodarski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugoden vpliv na gospodarstvo in turizem 	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
	20 %	80 % EU programi
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev skupnega prometnega prostora • Zmanjšanje emisij CO₂ in prašnih delcev v mestnem središču 	

Področje 4: SODOBNA JAVNA RAZSVETLJAVA

Javna razsvetljava je velik porabnik električne energije, zato si občine želijo to porabo zmanjšati. Po grobih ocenah predstavlja javna razsvetljava v EU kar 14 % rabe celotne električne energije, to je približno 2 milijardi evrov. Porabljena električna energija in z njo povezano onesnaževanje okolja pa ni edina težava javne razsvetljave – tu je še čezmerno svetlobno onesnaževanje okolja.

UKREP 18:	Energetsko učinkovita javna razsvetljava	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Občina Radlje ob Dravi, upravljavec javne razsvetljave	kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Optimalno, energetsko učinkovito obratovanje in vzdrževanje javne razsvetljave.</p> <p>Cilji ukrepa:</p> <p><u>Okoljski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja <p><u>Gospodarski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmanjšanje rabe energije in stroškov vzdrževanja 	

Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
		-
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Ustreznost svetilk glede na uredbo in zmanjšanje porabe električne energije ter stroškov vzdrževanja.	

Področje 5: OZAVEŠČENI IN AKTIVNI OBČANI

Končni porabniki imajo zelo pomembno vlogo pri porabi energije in lahko s svojim vedenjem, ki temelji na izogibanju nepotrebne porate energije, pomembno vplivajo na zmanjšanje energije in emisij v občini.

Način kako ljudje uporabljajo energijo doma, na delovnem mestu in na potovanju od enega do drugega mesta, predstavlja potencial, ki omogoča do 20 % prihranka končne porabe energije. 5 do 10 % prihranki pa so dosegljivi brez kakršnih koli kompromisov na področju kakovosti življenja.

Pri spremembi obnašanja imajo pomembno vlogo kampanje osveščanja in promocije trajnostnega načina življenja, v okviru katerih ljudi seznanjamo o pomenu uporabe trajnostnih oblik prevoza, ugašanja luči, televizorjev, računalnikov in druge opreme, ko jih ne potrebujemo, itd.

UKREP 19:	Izvajanje informativnih, izobraževalnih in svetovalnih aktivnosti za občane na temo URE in OVE ter pridobitvi možnih subvencij s strani države	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Energetski upravljalec	kontinuirano
Pričakovani rezultati:	<p>Opis ukrepa: Informativne in izobraževalne aktivnosti za različne ciljne skupine (osnovnošolce, dijake, splošno javnost, ...) se izvajajo z namenom dvigniti ozaveščenost ljudi o priložnostih, ki jih ponuja inteligentnejša raba energije in vplivati na uvajanje ukrepov URE in OVE. Svetovalne aktivnosti so namenjene informiranju ljudi o možnostih pridobivanja nepovratnih sredstev s strani Eko sklada, energetske učinkoviti obnovi stavb, ipd.</p> <p>S primeri dobrih praks in zgledov iz javnega sektorja se še dodatno spodbuja investiranje v URE in OVE v gospodinjstvih.</p> <p>Aktivnosti ukrepa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocija in uvajanje sistemov za pripravo tople sanitarne vode • promocija energetskega pogodbenišтва za večstanovanjske objekte; • izvedba izobraževanja za upravitelje večstanovanjskih objektov; • izvajanje pilotnih in demonstracijskih projektov; • organizacija "dnevov energije" (zaveza v okviru konvencije županov); • spodbujanje uporabe merilnih naprav in spremljanje rabe energije na nivoju gospodinjstva; • promocija trajnostnih načinov potovanja; • organizacija okroglih miz, razprav ipd.; • informiranje in ozaveščanje v sodelovanju z lokalnimi mediji; 	

	<ul style="list-style-type: none"> priprava različnih izobraževalnih materialov (zloženki, brošure, ...). <p>Cilji ukrepa:</p> <p>Okoljski:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavedanje o pomenu izvajanja ukrepov URE in OVE Zavedanje o potencialu OVE Vpliv na spremembe ravnanj 	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
V okviru dela energetskega upravljalca	50 %	50 % EU programi
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	<ul style="list-style-type: none"> Število izvedenih dogodkov, izobraževanj, svetovanj Število vključenih občanov v okviru posameznega dogodka Število izvedenih pilotnih in demonstracijskih projektov Število izdelanih izobraževalnih materialov 	

UKREP 20:	<i>Pomoč in motiviranje občanov za ukrepe URE (zamenjava starih kotlov) in OVE (biomasa, toplotne črpalke, sončne celice) pri energetske sanaciji individualnih stavb</i>	
Nosilec:	Odgovorni:	Rok izvedbe:
Občina Radlje ob Dravi	Energetski upravljalca, občinska uprava	2019 in nato kontinuirano
Pričakovani rezultati:	Opis in cilj ukrepa: Povečevanje deleža ogrevanja občanov z obnovljivi viri energije.	
Celotna vrednost projekta:	Financiranje s strani občine:	Ostali viri financiranja:
300 EUR/ na leto	Del občina Radlje ob Dravi	Del EU sredstva
Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:	Število gospodinjstev, ki je začelo ogrevati na OVE.	

4 FINANČNI OKVIR AKCIJSKEGA NAČRTA

V finančnem načrtu so vrednosti in predvideni viri financiranja posameznih aktivnosti predvidene glede na trenutne cene storitev in materialov na trgu. Finančni načrt je odvisen od aktualnih razpisov in drugih finančnih virov, zato ga je potrebno sprotno prilagajati glede na trenutno razpoložljivost finančnih sredstev.

Na osnovi akcijskega načrta smo v spodnji tabeli podali finančni načrt za obdobje 2017-2021. Upoštevane so vrednosti za kontinuirane aktivnosti in posamezne projekte, ki se bodo izvajali v tem obdobju.

Tabela 1: *Finančne obveznosti lokalne skupnosti*

Leto	Finančne obveznosti občine
2019	10.000 €*
2020	10.000 €*
2021	10.000 €*
2022	10.000 €*

*vsi projekti še niso finančno ovrednoteni

5 OKVIRNI TERMINSKI NAČRT IZVAJANJA UKREPOV

Tabela 2: Terminski načrt

Leto	ROK IZVEDBE																			
	2019				2020				2021				2022				2023			
Četrletje	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Področja in ukrepi po zaporednih številkah																				
TRAJNOSTNO DELOVANJE OBČINE																				
1. Ustanovitev občinske delovne skupine	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Zeleno javno naročanje	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Noveliranje in posodabljanje LEK in akcijskega načrta	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4. Poročanje o aktivnostih in doseženih rezultatih akcijskega načrta	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5. Spremljanje možnih razpisov in priprava dokumentacije za izvedbo projektov in ukrepov	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
UČINKOVITA RABA IN RABA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH																				
6. Vodenje in izvajanje energetskega knjigovodstva v javnih stavbah v skladu z Uredbo o upravljanju z energijo v javnem sektorju (Ur. l. RS št. 52/16)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7. Nadaljevanje izdelave energetskih pregledov javnih stavb in izdelava energetskih izkaznic za javne stavbe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8. Izvajanje ukrepov za zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9. Izdelava podrobnega dolgoročnega načrta sanacije javnih stavb in energetske preнове javnih stavb					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
10. Vzpostavitev sodelovanja z upravljavci večstanovanjskih stavb	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
11. Izvedba skupnih naročil energentov za javne stavbe preko skupne občinske uprave ali skupnosti občin	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12. Sprememba energenta za ogrevanje v javnih stavbah v lasti občine iz ELKO na lesno biomaso	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

13. Načrt spodbujanja uvajanja izrabe sončne energije in toplotnih črpalk za vse novogradnje, obstoječe javne in zasebne objekte			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
14. Izvedba izobraževalnih dogodkov za javne ustanove	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
15. Novogradnje v javnem sektorju morajo biti v nizko energetske standardu	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
TRAJNOSTNE PROMETNE REŠITVE																				
16. Promoviranje javnih prevoznih sredstev in uporabo vozil na alternativni pogon	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
17. Urejanje mestnega središča na način, da se zagotavlja trajnostna mobilnost					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
SODOBNA JAVNA RAZSVETLJAVA																				
18. Energetske učinkovita javna razsvetljava	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
OZAVEŠČENI IN AKTIVNI OBČANI																				
19. Izvajanje informativnih, izobraževalnih in svetovalnih aktivnosti za občane na temo URE in OVE ter pridobitvi možnih subvencij s strani države	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
20. Pomoč in motiviranje občanov za ukrepe URE (zamenjava starih kotlov) in OVE (biomasa, toplotne črpalke, sončne celice) pri energetske sanaciji individualnih stavb	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

6 NAPOTKI ZA IZVAJANJE LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA

6.1 Nosilci izvajanja Lokalnega energetskega koncepta

Koordinator izvajanja novelacije akcijskega načrta LEKa je Energap. Za učinkovito izvajanje LEK-a se vzpostavi med sektorska občinska delovna skupina, ki skupaj s koordinatorjem skrbi za:

- vodenje ukrepov LEK, ki so v neposrednem izvajanju občine (skladno z akcijskim načrtom);
- spremljanje ukrepov LEK, ki so v posrednem izvajanju občine (skladno z akcijskim načrtom)
- sodelovanje v projektnih skupinah državnih in EU projektov;
- pripravo razpisov za izvajanje ukrepov z zunanjimi izvajalci;
- prijavo ukrepov (projektov) na razpise za sofinanciranje iz državnih in EU sredstev in
- spremljanje učinkov ukrepov in informiranje javnosti.

Občina preko delovne skupine neposredno in posredno vpliva na izvajanje LEK-a v sodelovanju z državnimi institucijami, privatnim sektorjem, upravljavci stavb in nevladnimi organizacijami. Enkrat letno se na seji občinskega sveta obravnava točka »Izvajanje ukrepov Lokalnega energetskega koncepta«, kjer Energap poda poročilo o izvedenih ukrepih ter ukrepih v izvajanju, njihove cilje in morebitne probleme in ovire za njihovo doseganje in predstavi financiranje ukrepov. Prav tako poroča o uspešnosti in rezultatih izvedenih ukrepov, skladno z opredeljenimi pričakovanimi rezultati in kazalci v akcijskem načrtu.

6.2 Napotki za financiranje ukrepov

Ukrepi LEK se financirajo iz različnih virov, med katerimi je pomembnejši občinski proračun.

Sofinanciranje iz državnih in EU sredstev

Evropska unija s svojimi skladi, programi in razpisi podeljuje nepovratna sredstva, katerih namen je izvedba projektov in dejavnosti v skladu s strateškimi usmeritvami EU na področju energetike. Za financiranje iz EU je značilno, da projekti niso nikoli financirani v celoti, da sredstva niso nikoli podeljena za nazaj in da podeljena sredstva ne predstavljajo dobička koristniku.

Možni viri financiranja v obdobju 2014–2020:

- Prispevki in dodatki, ki jih plačujejo odjemalci energije na podlagi EZ-1;
- Sredstva investicijskih in strukturnih skladov EU v finančni perspektivi 2014 – 2020. Za obdobje 2014–2020 je vlada sprejela enoten Operativni program za črpanje vseh treh skladov evropske kohezijske politike – Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in Kohezijskega sklada.
- Sredstva sklada za podnebne spremembe, ki so namenska proračunska sredstva, prihodki sklada so prihodki od prodaje emisijskih kuponov na dražbi in so odvisni od tržne cene emisijskih kuponov na evropskem trgu. Večina sredstev podnebnega sklada je dodeljena ukrepom za spodbujanje učinkovite rabe energije, za izboljšanje kakovosti zraka, za spodbujanje obnovljivih virov energije in za spodbujanje nakupa novih okolju prijaznih vozil v javnem potniškem prometu.
- Sredstva drugih programov EU v finančni perspektivi 2014 – 2020 so usmerjena v doseganje ciljev podnebno-energetskega paketa. To so zlasti programi: Horizont 2020 – okvirni program

EU za raziskave in inovacije, program LIFE za okolje in podnebne aktivnosti, programi teritorialnega sodelovanja, financirani iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Program razvoja podeželja RS za obdobje 2014-2020, idr.

Tabela 3: Možnosti EU financiranja lokalnih projektov s področja trajnostne energije

Sredstva evropskih strukturnih in investicijskih skladov	Sredstva drugih programov EU	Tehnična pomoč pri načrtovanju projektov	Alternativne finančne sheme
ESRR	LIFE	ELENA EIB	ESCO modeli
Kohezijski sklad	Obzorje 2020	ELENA CEB	ugodna posojila, jamstva za posojila
ESS	URBACT III	ELENA KfW	Revolving kreditna sredstva
EKSRP	Teritorialno sodelovanje	Obzorje 2020 Razpis EE20	Modeli družbenega financiranja
	Sklad Civitas Activity		Zelene komunalne obveznice
	LEADER		

Vir in nadaljnje informacije:

[https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Overview%20Financing%20Options%20for%20Cities%20\(2\).pdf](https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Overview%20Financing%20Options%20for%20Cities%20(2).pdf)

Viri sredstev za tehnično pomoč

ELENA (European Local Energy Assistance/Evropska pomoč za lokalno energetiko) je tehnična pomoč za pripravo investicijskih projektov in se financira iz programa Evropske komisije Obzorje 2020. Pokriva do 90 % stroškov tehnične podpore potrebne za pripravo investicijskih programov URE in OVE. Upravičeni stroški vključujejo študije izvedljivosti, študije trga, energetske preglede, pripravo javnega razpisa ipd. Pomoč, ki jo nudi ELENA pomaga pri ustvarjanju učinkovitega poslovnega in tehničnega načrta, ki posledično pritegnejo financiranje zasebnih bank in drugih virov, vključno z EIB. Aktivnosti lahko vključujejo energetske obnove in uvajanje OVE v javne in zasebne stavbe, učinkovite sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja in inovativne, trajnostne in okolju prijazne transportne sisteme. Gre za tri oblike pomoči, s katerim upravljajo različne institucije: EIB-ELENA, KfW-ELENA in CEB-ELENA.

Energetsko pogodbenišтво

Energetsko pogodbenišтво omogoča doseganje večjih učinkov z omejenimi javnofinančnimi sredstvi. V okviru prednostne naložbe Trajnostna energija Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020 se bo zaradi doseganja čim večjih učinkov in zagotavljanja čim večjih finančnih vzvodov horizontalno razvijal sistem energetskega pogodbenišťva oziroma pogodbene oskrbe z energijo in pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, predvsem v javnem sektorju, kolikor bo to upravičeno, v sektorju gospodinjstev pa predvsem prek demonstracijskih projektov. Na državnem nivoju je načrtovan razvoj pravnega in institucionalnega okvira ter razvoj in vzpostavitev finančne sheme, ki bi spodbudila vključitev poslovnih bank v financiranje tovrstnih projektov javno-zasebnega partnerstva. Pri tem bo ključno sodelovanje ministrstva, pristojnega za finance.

Eko sklad - Slovenski okoljski javni sklad

Slovenski okoljski javni sklad, je bil ustanovljen z namenom kreditiranja naložb na področju varstva okolja, skladno z nacionalnim programom varstva okolja in skupno okoljsko politiko Evropske unije. Sklad dodeljuje kredite na podlagi javnih razpisov tako občanom kot pravnim osebam in samostojnim podjetnikom. Poleg kreditov Sklad izvaja tudi program dodeljevanja nepovratnih finančnih spodbud občanom za ukrepe na področju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.

6.3 Napotki za poročanje

Z namenom boljšega pregleda nad energetske situacijo v občini se na letni ravni vzpostavi obvezno poročanje podatkov o rabi energije. To obsega:

- sporočanje podatkov o porabi toplote in električne energije s strani dobaviteljev teh energentov za občino
- sporočanje podatkov o porabi kurilnega olja v večjih kotlovnica večstanovanjskih objektov, (to vključuje tudi informacije o morebitni nameri stanovalcev v prenovo kotlovnice) s strani upravljavcev večstanovanjskih objektov;
- sporočanje podatkov o porabi kurilnega olja in drugih energentov (UNP, mazut, premog) v zasebnem sektorju;
- sporočanje podatkov o proizvodnji energije iz OVE s strani Agencije za energijo in družbe Borzen (Centra za podpore).

Podatke zbira in obdeluje Energetska agencija za Podravje. V namen poročanja se pripravijo obrazci, ki se posredujejo vključenim deležnikom. Pravno podlago za vzpostavitev sistema poročanja predstavljata Lokalni energetske koncept.

7 ZAKLJUČEK

Občina Radlje ob Dravi v skladu z zakonodajo in glede na finančne zmožnosti skrbi za učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije, saj je to pot trajnostnega razvoja občine. Veliko pozornost namenja širjenju informacij in znanja tako v javnem kot zasebnem sektorju.

Seznam kratic:

CO₂ – ogljikov dioksid

URE – učinkovita raba energije

OVE – obnovljivi viri energije

EK – Evropska komisija

EU – Evropska unija

EZ-1 - Energetske zakon (EZ-1, Ur.l. RS, št. 17/14, 81/15)

LEK – Lokalni energetske koncept

Energap – Energetske agencija za Podravje

Eko sklad - Slovenski okoljski javni sklad